

Skötselplan för Naturreservatet Karlsvik i Varbergs kommun.

1. Syfte med säkerställande och skötsel

Syftet med reservatet är att bevara och utveckla den biologiska mångfalden som är knuten till ädellövskogen. Det utökade skyddet skall slå vakt om områdets nyckelbiotoper med dess rödlistade arter. Syftet ska nås genom att:

- avveckla granbestånden och låta förnyringen av lövträden ske i huvudsak naturligt,
- om förnyringen av ädellövträd är svag kan stödplantering av bok eller ek utföras,
- kontinuerligt röja bort invandrande gran,
- i övrigt lämna området för fri utveckling så att mängden död ved och inslaget av gamla träd ökar,
- om kunskapen om hotade och hänsynskrävande arter och livsmiljöer i reservatet ökar skall detta beaktas i den löpande skötseln.

2. Beskrivning

2.1 Markslag och naturtyper

Skogstyper enligt KNAS

Granskog	0,6 ha
Lövblandad barrskog	1,3 ha
Triviallövskog	1,1 ha
Ädellövskog	8,3 a
Trivial-ädellövskog	0,6 ha
Övrigt	1,3 ha

Naturtyper i EU:s

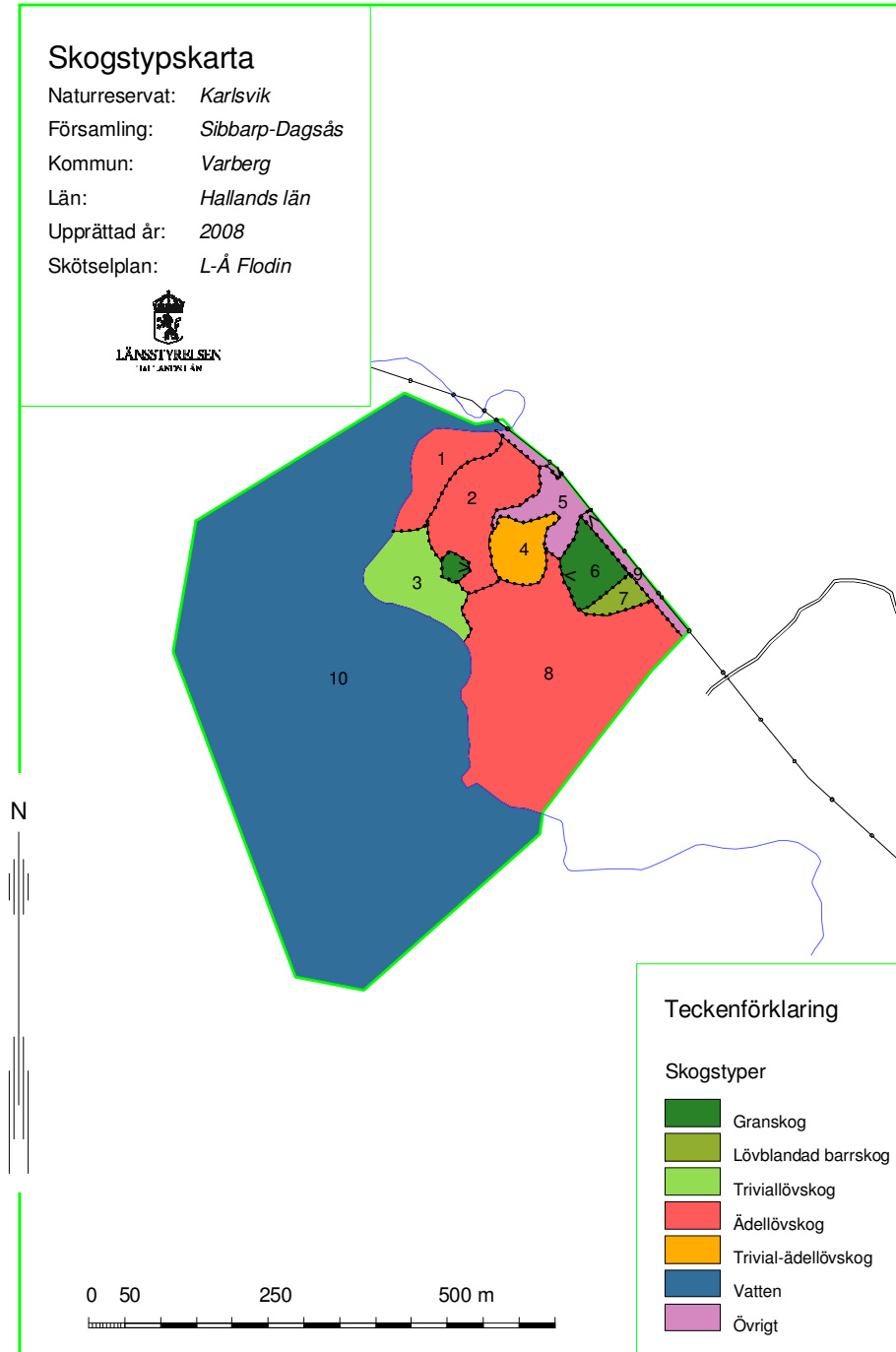
Habitatdirektiv:

Äldre ekskogar på sura, sandiga marker (9190):
1,6 ha och består av avdelning 2 på
skogstypskartan. Bokskog av fryletyp (9110);
Totalt 7,3 ha i avdelningarna 1, 4 och 8.

Skogstypskarta

Naturreservat: *Karlsvik*
Församling: *Sibbarp-Dagsås*
Kommun: *Varberg*
Län: *Hallands län*
Upprättad år: *2008*
Skötselplan: *L-Å Flodin*

2009-02-10

2.2 Historisk och nuvarande markanvändning

Den regionala och lokala skogshistorien för Åkullaområdet har sammanfattats av Fritz & Larsson (2000). I denna rapport redogörs för de olika skogstyperna som funnits i Åkulla området sedan senaste istiden och slutsatserna grundar sig på bland annat pollenanalyser och litteraturstudier.

Sammanfattningsvis är Åkulla en av tre större bokskogsrika områden i Halland som har lång skoglig kontinuitet och höga naturvärden. De andra två områdena är Biskopstorp i Halmstad kommun och Hallandsås i Laholms kommun. Dessa slutsatser kan dras genom att studera Malmstöms (1939) översiktskartor över skogsmarkens utbredning i Halland 1650 och 1850. Åkulla området markeras på dessa kartor som skogbeklätt med bok. Med dessa kartor tillsammans med analyser av pollenförekomsten i sedimentproppar (Björkman 1997) som grund gör man kan slå fast att bok funnits som beståndsbildande träd i Åkulla under mer än 1000 år. Området har alltså lång skoglig kontinuitet.

I riksintresset Åkulla bokskogar är den totala arealen skogsmark 3932 ha och av detta är hela 34 % lövskog. Detta kan jämföras med de 14 %, som är medelandelen för den halländska skogsmarken. Lövskog förekommer alltså i exceptionellt stor omfattning inom Åkulla området.

2.3 Beskrivning av bevarandevärden

Biologiska och kulturhistoriska bevarandevärden

Området ingår i Åkulla bokskogar som är den norra länsdelens största och en av de mest värdefulla bokskogsområdena. I strategin för långsiktigt bevarande av skog med höga naturvärden ingår Karlsvik i värdetrakt 4. Naturtypen på Karlsvik är till största delen hedädellövskog.

Karlsvik ligger vid Skärsjöns strand mellan naturreservaten Näsabben och Skärbäck. Det avgränsade området är i princip opåverkat av skogsbruk under de senaste 50 till 75 åren. Detta har gjort att mängden både stående och liggande död ved är stor. Marken är kraftigt kuperad med flera ganska höga lodytor.

Skogstypen bokskog av ristytp är dominerande men även klibbal, som växer i en bord utmed Skärsjöns strand och i vissa försumpade delar, förekommer rikligt. I den norra delen finns ek och hassel. Ett par flikar med gammal åker/betesmark ingår i reservatet.

Trädsnittets ålder är i huvudsak mellan 50 och 100 år, med inslag av en del äldre träd. Dessa är i huvudsak ek i objektets norra del och ett antal senvuxna bokar som växer i branten ner mot Skärsjön.

2009-02-10

Av ovanligare arter finns bokvårtlav (NT) och rikligt med kornbandmossa (NT). Av signalarter finns bl.a. fällmossa och guldlocks-mossa. Vid ett av inventeringsbesöken hördes en mindre hackspett (NT) ropa.

Läget utmed Skärsjöns strand mellan bokskogsreservaten Näsnabben och Skärbäck gör Karlsvik till en viktig pusselbit i arbetet att göra Åkulla till ett område där många hotade arter kan få ett långsiktigt skydd.

Reservatet gränsar till Skärsjön som är en näringsfattig klarvattensjö med höga limnologiska värden. I sjön finns välutvecklade rosettväxtsamhällen med förekomst av kolonibildande blågröna Nostoc-alger. Dessutom har ishavsrelikterna *Mysis relicta* och *Pontoporeia* påträffats.

Friluftsliv

Som ett stort lövskogsområde är Åkulla bokskogar ett populärt utflyktsmål. Karlsvik är tillgängligt från naturreservatet Skärbäck till vilket det gränsar.

2.4 Prioriterade bevarandevärden

Skyddet är i första hand till för att säkra nyckelbiotoperna med dess rödlistade arter men även för att skapa möjligheter för ytterligare arter att sprida sig till och inom reservatet. Detta skall ske genom att lövskogen får utvecklas fritt utan inslag av gran, på så sätt skapas livsmiljöer för bland annat mossor, lavar, vedlevande insekter och fåglar.

2.5 Litteratur

Bengtsson, S. & Hernborg, K. 1999. Naturvårdsprogram för Hallands län. Varbergs kommun. Information från Länsstyrelsen i Hallands län. Remissutgåva.

Bengtsson, S. 1999. Tempererad lövskog i Halland i ett europeiskt perspektiv - ekologi, naturlig dynamik och mänskliga störningar. Information från Länsstyrelsen Halland. Meddelande 1999:1.

Björkman, L. 1997. The history of the *Fagus* forest in southwestern Sweden during the last 1500 years. *The Holocene* 7,4: 419-432.

Fritz, Ö. 1996. Inventering av skogliga nyckelbiotoper inom naturskyddade områden i Hallands län 1995. Del 2. Norra länsdelen. Länsstyrelsen i Hallands län. Meddelande 1996:10.

Fritz, Ö. 1999. Rödlistade och regionalt intressanta lavar i Hallands län 1999. Information från Länsstyrelsen i Hallands län. Meddelande 1999:10.

Fritz, Ö. & Larsson, K. 2000. Översyn av Åkulla bokskogar – Biologiskt värdefulla områden. Länsstyrelsen i Hallands län. Meddelande 2000:5.

2009-02-10

Länsstyrelsen Hallands län & Skogsstyrelsen. In prep. Strategi för formellt skydd av skog i Halland län. Meddelande från Länsstyrelsen Halland

Löfroth, M. (red.). 1997. Svenska naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000. Naturvårdsverkets förlag.

Löfgren, R. & Andersson, L. (red.). 2000. Sydsvenska lövskogar och andra lövbärande marker. Naturvårdsverkets rapport 5081.

Malmström, C. 1939. Hallands skogar under de senaste 300 åren. Medd. Statens Skogsförsöksanstalt 31:171-300.

Norén, M., Hultgren, B., Nitare, J. & Bergengren, I. 1995. Instruktion för datainsamling vid inventering av nyckelbiotoper. Skogsstyrelsen.

Niklasson, M. 2002. En undersökning av trädåldrar inom naturreservat i Hallands län. Information från Länsstyrelsen Halland 2002:28.

Strand, V. 2006. Förteckning över rödlistade och regionalt intressanta arter i Hallands län 2006. Länsstyrelsen i Halland. Meddelande 2006:26.

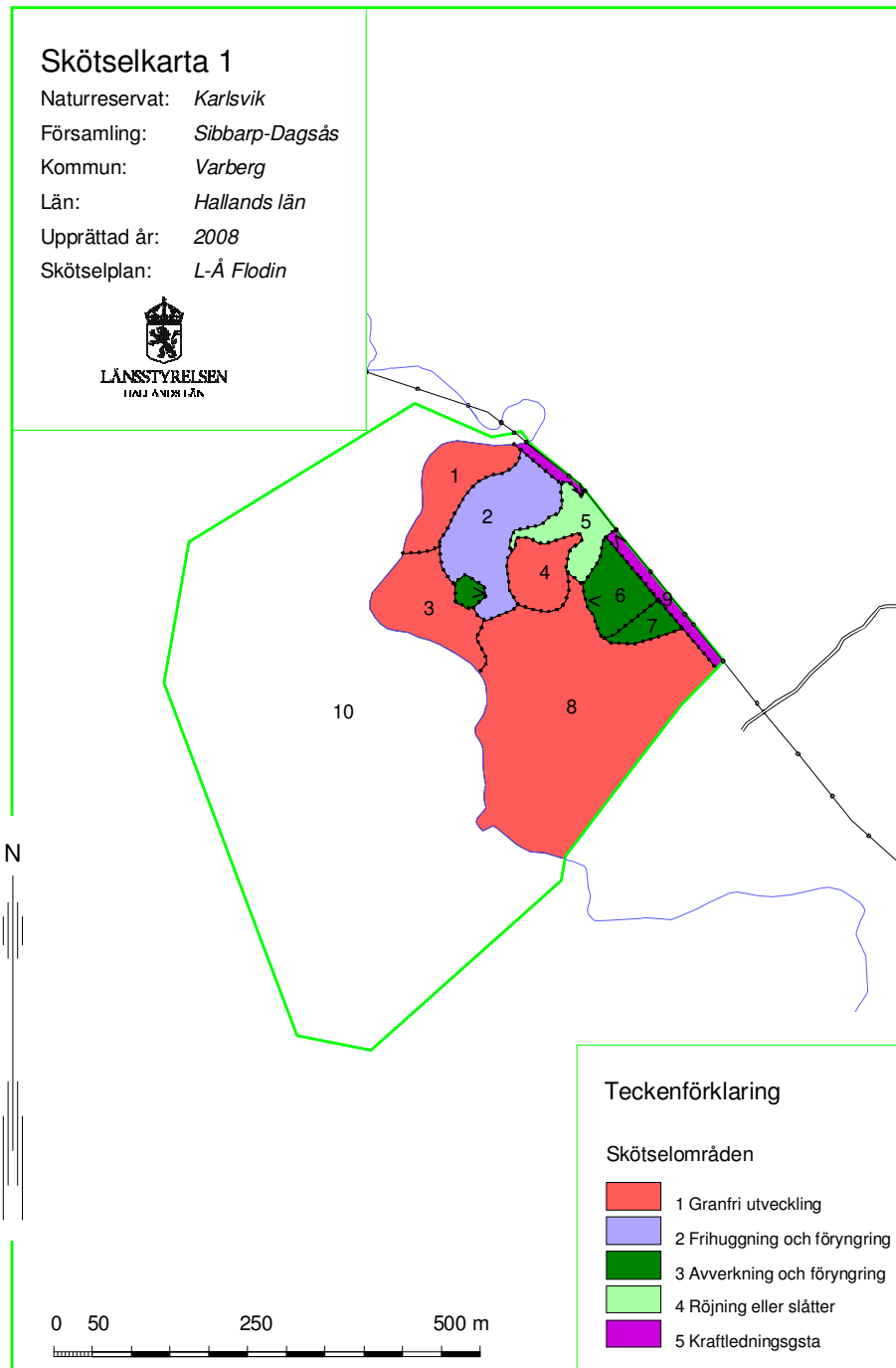
3. Indelning i skötselområden

Skötselområdenas utbredning visas på skötselområdeskartan, där det också finns en uppdelning i avdelningar. Denna indelning motsvaras av uppdelningen som görs i områdets skogsbruksplan. © Lantmäteriet, 2005. Ur GSD Ortofoto, 106-2004/188-N

4. Mål och föreskrifter för skötselområden

4.1 Generella riktlinjer

Lövskogen skall utvecklas fritt utan inslag av gran så att tillgången på gamla träd och död ved ökar eller hålls på en hög nivå. Det är viktigt att den skogliga lövträdiskontinuiteten bibehålls. I de områden som nu är granbevuxna, avvecklas granbestånden så att förutsättningar för lövblandskog skapas.

4.4 Skötselområden

Tabell: Skötselområdena med tillhörande avdelningar.

1. Granfri utveckling		2. Frihuggning och för yngning		3. Avverkning och för yngning	
Avdelning	Areal	Avdelning	Areal	Avdelning	Areal
1	0,9	2	1,6	6	0,6
3	1,1			7	1,3
4	0,6				
8	5,8				
Summa	8,4	Summa	1,6	Summa	1,9
4. Röjning eller slätter		5. Kraftledningsgata			
Avdelning	Areal	Avdelning	Areal		
5	0,6	9	0,7		
Summa	0,6	Summa	0,7		

Skötselområde 1: Granfri utveckling (avser avdelningarna 1, 3, 4 och 8). 8,4 ha

Beskrivning: Ek och bok tillsammans utgör mer än 50 % av grundytan i avdelning 1 och 8. Björk eller annat löv utgör också en betydande del av virkesförrådet. I avdelning 3 och 4 dominerar trivallövs-kog, framför allt björk, med inslag av bok och ek och ädellövinslaget når här inte upp till 50% av grundytan. Enstaka strögranar förekommer.

Mål: Lövs-kog utan inslag av gran. Andelen ädellövträd kan gärna öka. Inslagen av triviallöv och tall sparas.

Åtgärder: Avverkning och röjning av gran. För att undvika fällskador på ädellövträden och körskador kan vissa av granarna ringbarkas.

2009-02-10

Skötselområde 2: Frihuggning och föryngring (avser avdelning 2) 1,6 ha.

Beskrivning: Mestadels ek-dominerad skog med 20 % inslag av bok och björk. Några lite vidkroniga ekar finns och en del hassel.

Mål: Ädellövskog utan inslag av gran. Inslag av trivial-löv får förekomma.

Åtgärder: Äldre vidkroniga ekar kan frihuggas och föryngring av ek understödjas. Förekommande granar tas bort och viss gallring av trivial löv och bok kan göras för att gynna ekarna.

Skötselområde 3: Avverkning och föryngring (avser avdelning 6 och7) 1,9 ha.

Beskrivning: 40-60 årig granskog med 30-40 % inslag av löv, framförallt björk.

Mål: Lövblandskog utan inslag av gran.

Åtgärder: Avverkning av granbestånden. Vid avverkningsarbetet skall stor hänsyn tas till lövträden. Förekommande ädellövträd sparas. Föryngringen skall ske naturligt. Om föryngringen blir svag kan stödplantering av ädellövträd ske. Efter avverkningen av granbeståndet i norra delen av avdelning 6 kan föryngringen ske genom plantering av ek i hägn.

Skötselområde 4: Röjning eller slätter: (avser avdelning 5 i skötselplanen) 0,8 ha.

Beskrivning: Fuktig betesmark och åker som stått utan hävd under flera år.

Mål: För att gynna bl.a. insektslivet kan jordbruksmarken även fortsättningsvis hållas öppen.

Åtgärder: Jakträttsinnehavaren har fram t.o.m. år 2030 tillåtelse att röja vegetationen.

Skötselområde 7: Kraftledningsgata (avser avdelning 9) 0,7 hektar.

2009-02-10

Beskrivning: I huvudsak beläget under en kraftledningsgata. Förutom hassel växer här bärande buskar, unga granar och bokar, björksly och annat triviallövv.

Mål: Hassel har stor betydelse för fågellivet och det är därför angeläget att bevara och om möjligt utöka hasselns utbredning.

Åtgärder: Regelbunden röjning utförs av ansvarig för kraftledningen. Hassel har en begränsad högsta höjd och kan vara fördelaktigt som vegetation under kraftledning. Förekommande träd röjes bort.

Skötselområde 8: Vattenområdena (avser avdelning 10)

Inga speciella skötsel mål eller åtgärder.

5. Friluftsliv och turism

Reservatet är litet och det finns ingen allmän väg fram till Karlsvik. Eftersom området ansluter till Skärbäckens naturreservat kan det därför nås därifrån. Vid Skärbäck finns dessutom två parkeringsplatser. Informationsskyltar sättes upp där Karlsvik ansluter till Skärbäckens naturreservat.

6. Tillsyn, dokumentation och uppföljning

Uppföljningen av skötsel målen görs i samband med uppföljningen av kvalitetsmålen, vilket bör göras vart tionde år.

En gemensam uppföljningsplan skall tas fram för länets skogsreservat, vilken kommer att beskriva metodik, val av organismer m.m. som skall följas upp.

Naturvårdsförvaltaren ansvarar för att regelbunden tillsyn av reservatet sker.

7. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Vem	Prioritet	Finansiering
Röjning av granuppslag	Snarast och därefter vart tionde år.	Hela reservatet	Länsstyrelsen	1	Vårdanslag
Avveckling av granbestånden	Snarast	Enligt skötselplanen	Länsstyrelsen	1	Självfinansierande
Uppföljning av skötsel- och kvalitetsmålen	Vart tionde år	Hela reservatet	Länsstyrelsen	1	Vårdanslag
Utmärkning av reservatets gränser	Snarast	Enl. svensk standard	Lantmäteriet och Länsstyrelsen	1	Vårdanslag
Informations- skyltning	Snarast	Där Skärbäck NR och Karlsvik ansluter.	Länsstyrelsen	1	Vårdanslag

Rödlistade och andra naturvårdsintressanta arter

Fåglar: Mindre hackspett (NT)

Mossor: Kornbandmossa (NT), fällmossa (ÖVR) och guldlockmossa (ÖVR).

Lavar: Bokvårtlav (NT),

Hotarter enligt 2005 års rödlista:

NT = Missgynnad art

ÖVR = Arter av övrigt intresse

Översiktskarta

0 3 206 400 12 800 19 200 25 600 Meter